

Den kinesiska skarven, årets fågel 2010 i Europa!

EU:s beslut att 1979 föra upp en underart/geografisk ras, den s.k. mellanskarven *Phalacrocorax carbo sinensis* Blumenbach 1798, på bilaga 1 i Fågeldirektivet (79/409/EEG) var ett felaktigt miljöpolitiskt beslut med allvarliga konsekvenser för den europeiska faunan. Sveriges EU-inträde 1995 innebar begränsningar av jakt och förvaltning av såväl den ursprungliga nordatlantiska storskarven *Phalacrocorax carbo carbo* Linné 1758 som *P.c.sinensis* då ingen åtskillnad gjordes mellan dessa två taxa.

Ungefär samtidigt med det svenska EU-inträdet publicerade Sveriges Ornitologiska Förening (SOF) "Skarvarna i Kalmarsund" (Lindell m.fl. 1994) där det felaktigt påstås att fynd av skarvben i Skedemosse utgör belegg för att mellanskarven *P.c.sinensis* häckat på Öland sedan urminnes tider och glädjande "återkommit" till den svenska faunan efter en månghundraårig mänsklig förföljelse. Ett påstående som okritiskt anammats inte bara av fågelintresserade och fågelskyddsorganisationer utan även av vetenskapliga institutioner som Kungliga vetenskapsakademien (KVA) och universitet samt de ansvariga myndigheterna Naturvårdsverket och Fiskeriverket. Motsvaranden process och argumentation förekommer i de flesta länder i Europa där "skarvfrågan" också vuxit i takt med det snabbt ökande antalet *P.c.sinensis*.

År 2008 sammanställde jag en kritisk granskning av de uppgifter som publicerats om "skarven" i en essä "Den kinesiska skarven *Phalacrocorax carbo sinensis* Blumenbach 1798- en främmande fågel" fritt tillgänglig för alla intresserade (sök på internet; "olburs skarv"). Essän väckte viss uppmärksamhet bl.a. i Finland där den bidragit till en mycket livlig skarvdebatt under 2009 samt även en myndighetsåtgärd. Den åländska landskapsregeringen fattade under sommaren 2009 ett beslut om jakt på "skarv" vilket föranledde den finska avdelningen av Birdlife att "anmäla Åland till EU". Hur klagomålet är formulerat och vilken skarv det avser, *P.c.carbo* eller *P.c.sinensis*, vill varken Birdlife eller Europeiska kommissionen offentliggöra trots ett flertal påstötningar.

Även i Sverige har skarvdebatten tagit fart främst tack vare insändare och artiklar i jakttidningar. Ansvariga myndigheter och miljöorganisationer har i stort sett valt att förbigå den växande debatten med tystnad. Först ett år efter publiceringen av min essä kraftsamlade SOF i Vår Fågelvärld (7/2009) för att tillbakavisa mina "fantasifulla och verklighetsfrämmande slutsatser" genom att låta SOF:s fågelskyddsintendent Henri Engström, "som doktorerat på just arten storskarv", samt redaktören Anders Wirdheim kommentera min essä. Engströms och Wirdheims mycket omfattande kommentarer lyckas med konststycket att inte tillföra en enda ny sakuppgift, däremot framförs medvetna felcitater och rena dumheter som avslöjar både bristande läsförståelse och en bristande vetenskaplig kompetens. Engström avfärdar helt mina slutsatser men anser häpnadsväckande nog att det kan behövas mer forskning och upprepar därför mina förslag. Ett fräckt tiggeri då staten redan haft betydande kostnader för en undermålig skarvforskning och en osjälvständig och inkompetent hantering av "skarvfrågan" av ansvariga myndigheter. Dessutom tillkommer betydande ekonomiska skador för fiskenäring och markägare. Saken borde snarare vara föremål för en granskning av Riksrevisionen.

Ledningen för SOF bär ett stort ansvar för att allmänhetens fågelintresse infantiliserats, att vetenskaplig ornitologi ersätts av fabelliknande anekdoter, att inskränkt fågelskådarnappologi och jakt på "kryss" i sin mest extrema form resulterat i en vurm för introducerade arter. Den svenska ornitologin befinner sig i fritt fall och vetenskapsmän som Olof Rudbeck d.y., Sven Nilsson och Einar Lönnberg har ersatts av inkompetenta skrivbordsekologer.

Runt om i Europa fortsätter debatten om "skarven" utan att det klart framgår om det är *P.c.carbo* eller *P.c.sinensis* som avses. I Tyskland och Österrike har Birdlife utsett "Der Kormoran" till "Årets fågel 2010" och en symbol för fågelskyddet för att skydda "skarven som efter sin återkomst skjuts i tusental vid de tyska sjöarna, floderna och kusterna".

Samtidigt fortsätter *P.c.sinensis* expansionen mot norr längs den norska kusten där kontakten med den naturligt förekommande *P.c.carbo* medför allvarliga genetiska och ekologiska risker och därmed vilar ett tungt ansvar på naturvårdsmyndigheter och fågelskyddsorganisationer.

Härvan av fantasi- och motsägelsefulla förklaringar till att *P.c.sinensis*, som är en enastående skicklig fiskare och näringsopportunist, funnit sig så utomordentligt väl tillrätta i Europa behöver en rejäl trimning med en skarpslipad Ockhamsk rakkniv.

Med jämna mellanrum bryter förvirrande skendebatter ut, exempelvis om antalet "skarvar". En meningslös sifferexercis eftersom antalet *P.c.sinensis* i den europeiska faunan bör vara exakt lika stort som antalet mårhundar d.v.s. noll.

Mellanskarven *P.c.sinensis* är givetvis varken ond eller god, det är en särskilt i parningsdräkt mycket vacker fågel med en intressant biologi och utbredningshistoria. Den ilska som många känner skall därför inte riktas mot en oskyldig fågel utan mot ansvariga politiker och myndighetspersoner med krav på att mellanskarven *P.c.sinensis* omedelbart förs upp på listan över djur som enligt jaktförordningens bilaga 4:1 får jagas - den 1 juli- den 30 juni.

"Skarven" har blivit ännu en symbol för motsättningen mellan stads- och landsbygdsbor. *P.c.sinensis* syns allt oftare i Pildammsparken i Malmö, på dykdalberna i Göta älv inne i Göteborg och på Strömmen i Stockholm. När häckningar kommer igång, kanske redan i vår, på taken runt Rosenbad, i träden på Helgeandsholmen och vid Skärgårdsstiftelsen kansli på Skeppsholmen kommer ansvariga politiker och tjänstemän äntligen att få tillfälle att studera årets fågel 2010 på lite närmare håll.

Christer Olburs

20100108